

„Soča“ izhaja vsak petek in velja
za pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta 2.30
Četrt leta 1.20

Pri oznanih in prav tako pri „pu-
lanicah“ se plačuje za navadno tistop-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " " 2 " "
6 " " " " 3 " "

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici v go-
sposki ulici blizu „treh kron“, in
na starem trgu. — V Trstu v tobakarni-
ci „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo
uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski
tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“
na Korenji v Stica - vi hiši št. 10 II.
nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim nepremožnim se naročnina
zuiža, ako se oglase pri uredništvu.

Volitev deželnega poslanca na Tolminskem.

Kakor je znano, razpisana je dopolnitna volitev enega deželnega poslanca za tolminski, cerkljanski in bovski okraj dne 10. avgusta t. l. Poizvedeli smo, da so se v vseh imenovanih okrajih za gotovo že odločili in da hočejo enoglasno voliti za svojega zastopnika g. Josipa Ivančiča, c. kr. beležnika (notarja) v Tolminu. G. Ivančič, iz Deskle na Kanalskem domu, je bližnji naš rojak, ki po takim osebnostno pozna razmere in potrebe tolminskega, bovškega in cerkljanskega okraja. Poznajo ga kot narodnjaka, ki posluje in spisuje pisna tudi v domačem našem jeziku.

Prejšnji dež. poslanec, č. g. Gorjup, je kot izvrsten jurist strokovnjaški zastopal interese svojih volilcev na Tolminskem; živa potreba je, da mu nastopi vreden naslednik, in g. Ivančič ima gotovo sposobnosti, da se bo za svoje volilce krepko potegoval kot strokovnjak iste vrste.

Naš deželni zbor potrebuje poslancev, ki niso samo po duhu, ampak tudi zlasti po pravem znanju slovenski zastopniki. Pomisliti je, da imajo Lahi v goriskem dež. zboru izvrstnih juristov in strokovnjakov, in da je torej toliko večja potreba, da se jim Slovenci vspešno postavijo ne samo po številu, ampak tudi po močeh svojih zastopnikov. Komu ni znano, da v današnjih zborih odločujejo bistveno razni odseki, v katerih si poslanci razdeljujejo razna in vsa imenitna prasanja! Gospodje volilci na Tolminskem so jo tedaj dobro pogodili tudi na to stran, da so se zedinili za g. notarja Ivančiča. Kot strokovnjak pride v razne odseke, in bo svoje volilce tudi kot večje poročevalec temeljito zagovarjal. In samo po takih močeh se je nam mogoče upirati in prodirati, kjer se naši interesi ali dobitki ne vjemajo z italijanskimi težnjami. Da pa mi imamo mnogo drugih prasanj in potreb, kakor italijanski poslanci, je vsakemu volilcu dovolj znano.

Iz vseh teh razlogov smo z zadovoljnostjo sprejeli vest, da so se volilci zedinili za narodnega kandidata g. Ivančiča; in mi iz srca želimo, da č. g. volilci 10. avg. častno zadosté svoji dolžnosti, kakor so se pogovorili in trdno odločili. Naj tedaj ne omahne nikdor, ko bi hoteli volice motiti na kako drugo stran!

Ta opomin smo pritaknili, ker smo slišali, da hočejo cepiti glasove volilcem tudi na drugo stran. Ne vemo za gotovo, ali postavlja tržaška vlada ali kdo drugi še drugega kandidata tolminskim, bovskim in cerkljanskim občinam; ali pa se sam ponuja: to pa smo izvedeli, da se hoče takó ali takó še nekdo volilcem vsiliti in jih v že srečno storjenih sklepah motiti in slepiti.

Mi pa se zanašamo na previdnost naših volilcev, in upamo zadržno, da jim vrag ne bo kalil dosežene edinosti. Zato naj dragi volilci prevdarijo samo to, da na Goriskem se mnogo in več na skrivnem nego očitno deluje in stori, kar se potem pokazuje več inoma Slovincem kot škodljivo! Samo kdor natenko opazuje stvari, zasleduje spletke in skrivne namere, ki se nikdar ne kujejo Slovincem v prid.

Enako nam je soditi o možu, ki hoče edinost kaliti za sedanjega dopolnitno volitev. Mi vemo, da so se pravi narodnjaki odločili za g. Ivančiča; o drugem kandidatu nam pa je misliti, da ni priporočan po ravnih poteh, ako se ni sam postavil za kandidata. Tudi to bi ga ne priporočalo, ko bi ga kandidovala tržaška vlada; kajti primorskim Slovincem, ako niso slepi, ni potreba več pojašnjevanja, da je za Slovence velik razložek, ali prihaja kaj za nas od dunajske ali pa tržaške vlade, katera kaže o težnjah avtonomistov druge pojme nego vlada Taaffejeva. Ti razlogi so zadosti močni povodi, da so volilci na straži in previdni.

Na vsekako pa hočemo v prihodnji številki „Soče“ moža, ako bi se vsiljeval, po imenu povedati in ga tudi kot kandidata ocenjevati in v obče nekoliko opisati, da volilci še do časa izvedó, kdo se jim ali sam ponuja ali pa vsiljuje od kakoršne si bodi, gotovo nam ne prijazne strani.

Dragi volilci! zadnja leta so kazala na Goriskem tako politično življenje, da so naši rodoljubi že obu-

pavali nad nami. Drugod, zlasti na Kranjskem, so narodnjaki goriske Slovence obžalovali in takó rekoč aksiomatsko obsodbo zastili o nas, kakor da bi bili mi nepoboljšljivi, kajr da bi bili že izgubljeni za slovensko domovino. Ali se zdramimo še do časa? Ali nas ne morejo iztiti bridke skušnje, katere doživimo od naših nasprotnikov? Ali nas ne morejo porzdniti tolažni inepi zgledi Slovencev na Kranjskem, ki takó hrabro hodijo na volišča in si pridabljajo znanje za znanje?

Ti pomisljaji izposebno naš žalostni položaj moral bi nas zdramiti in pomagati nam od prilike do prilike do prejšnjegačastnega imena, katero smo si bili v prejšnji dobi ppravici priborili politično. Tudi sedanja volitev na Tolminskem ponuja nam tako priliko: volilci! izvršite svojo nalogo s tem, da 10. avgusta oddaste enoglasno svoje glasove c. kr. notarju g. Josipu Ivančiču!

Šolski naki našim kmetom.

IZ TOMINSKIH HRIBOV.

Zdaj, ko so slunajski poslanci razšli na počitnice, prihaja mi misel drža vobzorno delovanje. Ali bo kaj jajec? — piščet? — ali bodo sami klopotci v podobi skljnih paragrafov na pohlevnem papirju? Ali nam bo večmesečne „seje“ pripomogle k blagostanju? Kajo pa s §. 19 pri uradih? Koliko časa se bode še zlcbila slovenska pohlevnost? Bore slovenski kmet! Tdobiš od urada nemšk dopis, nemško na nemško-alijanskem blanketu (da bi se v čisto slovenskem oaji priskrbeli slovenski blanketi (lističi), za tó mendnimajo novcev) pisano povabilo itd. Pohlevno utakn „zušrišto“ ali „auftrok“ v mavho ter ideš iskat — ali bolje rečeno nadlegovat — človeka, ki nemški ali včasih tudi italijanski) ume, da ti razloži neupnane hieroglife — mnogokrat v ekstrasajne gramatičan zlogu pisane. Ti nič ne rečeš, ako ti merijo in dejo čevelj po tujem kopitu: potrpežljivo si obrezujenogo, da je potem narejenemu kopitu prikladna. pri tem obrezovanju ti še celo prav vljudno im krko pomagajo. — Ti spiš še vedno spanje narodne ezavednosti.

Uboga slovenska raja! Nadloge in reve tebe stiskajo ter delajo te občutljivo za blago in dobro idej — narodno zavest. Tvoje neugodnosti in nezgode znajo tvoji neprijadji dovolj uporabljati, da na te vplivajo in da te ppravijo počasi za svoje sebične, izdajalske namene. zgini naj bi tvoj jezik z zemeljskega površja, kakr so zgini pomorjanski in drugi Slovani. Ti pa, dabi se navzel njih jezika in njih kulture ter jim s svdim številom povečal njih število, podpiral tako njih ogubonosne naklepe in namene! Kak dobiček pa bi melo slovensko ljudstvo, ko bi bilo potujčeno? Ai bi bilo potem rešeno iz stisek in nadlog? Bi se li tvoje blagostanje s tem zbdjšalo, pomnožilo? Ves dobiček bi po.em imeli le tvoji zati-ralci. Z rastočim tujim duhom oslabeval — celo poginil — bi tvoj verski duh (versko čutje), ki je v tako tesni zvezi s tvojo narodnostjo.

Narod! Vzdrimi se vendar enkrat! Nikar ne spavaj dalje omotljivo spanje na robu propada. Saj tako nadaljnje spanje privede ti prijetne, a lažnjive sanje, a zgodilo se ti bode kakor „ubežnemu kralju“.

Pogostoma se peča človek dalj časa samo z eno mislijo, a če jo začasno izpocrinejo druge misli, prmeta se zopet na prvo mesto, tako dolgo, da jo naposled kaka druga tovaršica popolnem prežene. Taka se godi meni. Oprosti tedaj, dragi bralec, ako pogostoma o „spanji“ govorim. Prav ima pisalec, ki v nekem slov. listu trdi, da naujka nam Slovincem „inicijative“, to je one lastnosti „s katero se človek sam kaj izmislil in dovrši, al če si že stvari ni sam izmislil, da ga ni treba k vsaki stvari vedno dregati ter s silo primorati“. — Slovancu teptajo sorragi njegove pravice, a on ves „zaspan“ in omamljen, se za

to početje še zmeni ne: saj ne vé celó prav, katere so njegove pravice in koliko jih je treba ceniti. Saj zaspani človek dá se lahko oropati. Slovenec ne zna braniti svojih pravic in se za nje tudi ne zna potegovati. In temu je kriva njegova nevednost. Časniki imajo namen, podučevati ljudstvo o njegovih pravicah. A kaj pomagajo vsi še tako dobri časniki, če jih pa preprosto ljudstvo samo ne prebira! Zakaj ne? Zato ker večina preprostega ljudstva (ne gledé na pomanjkanje časa) 1) še brati ne zna in 2) ne ume dovolj književnega jezika. Temu pa vtegne priti v okom edino le ljudska šola, le ona vtegne ljudstvo po potrebi izobraziti, pomagati mu do umerjenega književnega jezika, pomoči mu do narodne zavesti.

Temu svojemu trdenju dostavim naslednje posledice in pojasnila:

1) Iz prejšnjega sledi, da ljudska šola je neobhodno potrebna potreba. Potrebna je — ne gledé na to, da širi med ljudstvom one znanosti in spretnosti, ki so v navadnem življenju v prid vsakemu stanu, zlasti v današnji „papirnati“ dobi. Toda nikdor naj ne misli, da je namen ljudske šole vzrejati „gosposke“ ljudi, ki bi „bolj ob lahkem“ živeli. Ona koristi kolikor toliko vsakemu posebe, a še bolj pa v obče celi občini, celemu narodu. Ona se peča z mladino: mlado drvo se da vnačati s kmetovimi vplivom: mlado ni pripravi, da ima šolske učitelje, ki so ob sebi se pa ume, da se ta vpliv ne sme zlorabiti — kot neposredni pomoček v dosego pravega namena. Prepovedano je, pa tudi nes pametno bi bilo otročje glave trapiti n. pr. s politiko, ali z navdušenjem za kako blago stvar netiti ktero koli sovražstvo. Mirnim značajem deluje vpliv dobre šole. Poleg verskega pravostnega čuta mora pridno gojiti nauk v jeziku. Čitajočim otrokom pojašnjuje učitelj neznan, nejasne jim besede in izraze, razklada jim primerno — otrokom priležno in umljivo — jezikove dele in posebnosti, popravlja jim napačno izgovarjanje, govorjenje, napeljuje jih kolikor mogoče k pravilnemu pravopisju in napisovanju tega, kar slišijo, izgovarjajo, mislijo. Z ene besedo, ljudska šola si prizadeva soznaiti otroke po možnosti (vsaj deloma) s književnim jezikom. Realni predmeti (katere je treba na ljudski šoli obdelovati primerno krajevnim razmeram) h katerim prištevam še računstvo, podajajo ljudski šoli priliko, da jo podpiramo v ravnokar rečenem prizadevanju, ker ima priložnost, razlagati otrokom razne pojme in jih takó seznaniti z raznovrstnimi izrazi. Posebe še ponuja zemljepisje in zgodovina priliko, podati mladini vsaj nekatere pojme o domači in o slovenskih deželah, o Slovincih in nekaj o Slovanih.

Šola razteza še dalje svoj vpliv. Ona razposojuje otrokom knjige z vsebino, ki je otroškemu duhu in srcu primerna. Otrok, soznauivši se uže pri splošnem šolskem poduku z najtehtnejšimi jezikovimi posebnostimi, z veseljem prebira knjige, ker nima več opraviti s tolikim številom nepoznanih izrazov, ki mu sicer delajo preglavico. Z nadaljnjim branjem se pa čedalje bolj privadi jeziku. Dobivši tako ljubezen in spretnost v branji sega otrok od leta do leta po berilu, ki je njegovi starosti bolj primerno, po berilu resne vsebine. Pride doba, ko segne tudi po časnikih, ko začne obiskovati domače čitalnice. Takrat časnikov glas ne ostane več glas vpjočega v puščavi, odneval se bode iz ust celega naroda: iz časnikov se bo učil ceniti svoje pravice, vzbudila se bode narodna zavest — z njo vred toliko potrebna inicijativa. Bog daj, da se v svojih mislih ne motim, marveč, da se vse to uresniči! (Dalje pride.)

Dopis.

Iz Gorice 11. jul. (Nekaj o sklepu šolsk. leta. Musšus-ova knjiga Répoštev, poslovenjena, mladini berilo. Napredovanje nemščine. Tuji napis po vaseh. Marijonete, Konec svetá). Prosim g. urednik, nekaj prostora. Že se bliža konec š. letu in začetek počitni-

cam, za mladino pripraveten čas. A sklep nekaj in zdaj! Ne morem si pomagati, saj me zvejo mračnjaka ali kar si bedi, naj povem, da vsaj meni ni nič kaj po vseci, ko se zdaj učenci razhajajo konec leta tiho, kakor bi bili vse leto kralji, kdo se z radostjo ne spominja staroslavne vorlesung-e? Trobenta, trobent, bobnanje, pesmi, govori, cvetlice, lišp, trobniški so dobivali darila—knjige pozlačene. Vsa ta pesnja se je podrla. Po g. Stremayr-ja, pravega, srgunederer der Freuden, filozofskih (!) insinuiranj so taka darila pogubna za značaj! Moram pač biti to poglavce, da mi noče to v glavo. A vendar sem čul, da vojak, ki se mu še celo sanja o „Maria Theresien Orden“ ni nikakor slab človek; čul sem, da se ne more zameriti trgovcu, ako se ponša s svojimi srečnimi špekulacijami itd. Po g. Stremajerjevi teoriji, ki je čudna ko marsikaj, kar je učitelj, bili bi vsi oni, ki so kedaj kot učenci dobivali darila, sedaj kakih slamo-rezci ali breznačajne puže za igračo. Da, mnogo pozicije so nam iztrgali nekteri. Evo, vse nam že hočejo nekteri odvzeti: poezijo, jezik, narodnost, vero (ko bi šlo) in celo—življenje 31. oktobra. Toda vorlesung ali ne; kar je, to je. Če so ti že, ljuba mladež, skrhalo to veselje, najdes pa sto in sto prilik se odškodovati na še zelenih livadah, velikauskih mahovitih preprogah, kraj bistrih studencev in o trgatvi. Z Bogom, naj kličem ti že zdaj, raduj se, okrepij se duševno in telesno.—Ker sem že pri ljubi mladini, naj opomenim, da mi je prišla te dni v roke v Giuntinovi založbi izšla knjiga: Répoštev (Räbezahl), znano delce starega mojstra Musäus-a. V Gorici prodaja J. Dase po 20 kr. Prestava odlična, zelo umevna, primerna, tisk, zunanja oprava prav okusna. Kar se osebine tiče, je humor jako zdrav, povesti podučne, npravite, izrazjuče večno veljavna pravila. Da je tako berilo mikavno za mladino, razumeva se, in ker ni, da bi učenci o počitnicah le skakali, marveč je želeli, da jim starši tudi to kujižico za počitnice omislijo na mestu prognanih š. daril. — O 19. š. vam imam poročati, da noče še v našo dežel, kakor bi g. Levstik dejal, kar sta Stremayr in Lehmayr sejala, veselo raste. Spakovsk duh se nam reži že iz prečudne kombinacije njunih imen. Čujte, pa strmite. Po matematični enačbi (gleichung) vam to dokažem. Gg. Stremayr in Lemayr sta bila gledé na nas enaka, toraj, piši:

Stre + mayr = Le + mayr,
odvzemi obakrajno sovražni: — mayr,

— mayr. —
— Ali vam lasje še ne vstajajo po konci? Ali nisem kabalist? Zdaj pač ne poročete, da sem kakor razbit lonec. Ni čuda toraj, ako se še zdaj od onega kraja tako močno strelja na naše slovensko poslopje. Zato pa vam treba nasaditi nauje trdnih strelovodov (kalamit): srčnost, knjige, umne naprave, dober jezik, ki je majhena prata, pa veliko ošlata. Še bolj čudno je, n. pr. da, ko mi sejemo slovensko pšenico, iz tega semena nemška rž izraste. O pač res! 19. š. ne pride v dežel, dokler nemara bode Herbst (Caesar dum magnus... fulminat bella) rjovel ko zestradan oroslan. Izvršuje se vse to nekam ko po razmerji: čim bolj tem manj! Pazi: čim bolj se poganjamo za cvet slovenstva, tem manj ga je. Ali pa tudi: čim bolj se poganjamo za slovensčino, tem več je nemščine, čudna in gotova predznamenja sodnjemu dnevu! Še bolj čudno pa je, da nam oni nemški rženi kruh nič kaj v slast ne gre. Kdor ima ušesa naj poslušaj! — Po naših vaseh je najti še dosti tujega po zidovih, tablah, kažipotih, n. pr. Kundmachung-e, Editti, Per kolobocija, per la blatna vas. distretto delle proklete grablje, (za zdaj ne povemo bolj, natanjko, kje je tista kolobocija itd.)— „vendida tabacco al minuto“ in celó: „Alla posta“ itd. To se mi zazdeva, kakor bi kmet v koretu (koratu) in kratkih hlačah nosil visoko židano pínjo na glavi. Proč s temi spakami! A tudi v Gorici ni nič kaj bolje, vendar to so stare reči. Vse drugo novo gorjé nam žuga zdaj, kar je nekaj dni; vsi naši upi so se prekupenili v vodo, ravno seje vrag v Gorici italijansko ljuliko, junaci orožje in ščit v roke: Hannibal ante portas: Reccardinj sé lesenimi možičeljni, z Arlekinom in Facanapo je tukaj, in seje nam v gotovo pogubo vsemogočno italijansko kulturo. Toda ne bojmo se teh lesenih pionirjev apenijske vsemodrosti, saj niso prišli za to v Gorico; toda le, da v kratkem ponesó iz nje tisočake, ki bi se stokrat bolje prilegali premnogim tukaj stračajočim rokodelskim in obrtnijskim družinam za vsakdanje polento. To je prokletstvo: pri nas se tujec masti, domačin pa strada, da se mu pajččevina po trebuhu dela! — Konečno še kaj. Zvedel sem, da se konca sveta veseló: dolžniki, židovi, ki uidejo postavi zoper oderuhe, toraj se že zdaj v pest smejejo; leni župani, katerim ne bode treba ni računov ni prevdar-kov več delati, ker konečni vdarec vse vniči. Proti temu čul sem, da se nad koncem sveta jezé ti-le: Irredentovci, ki se jim neresenka izmuzne iz rok o yesoljnem ropotanji; avstrijski Prusaki, da ne bodo videli Slovencev do tal ponižanih in Bismark, ki bi rad v naše kraje vseknil svoj nos. Tedaj Irredentovci in Bismark, protivni med sabo gledé na našo deželo, in zedinjeni v tem, da nas ko Moloh požró. Tedaj: „Manasses Ephraim et Ephraim Manasses et ambo

contra Judam.“ Glejte tudi Abramienov soduji dan vsem ne vstrže. Stara resnica! Amen.
Fr. Mestoselski.

Iz Solkana, 2. jul. Preteklo sodelujo je imela naša čitalnica 14 letni občan zbor, katerega so je udeležili tretji družstveniki. G. Pezdik, predsednik je kratko poročal o odborovem delovanju, in kazal, da je čitalnica še v dobrem stanu. Ravno tako je poročal denarščik g. Makuc ugodno o materialnem stanju. Zbor se mu je gorko zahvalil za nevtrudljivo delovanje in skrb, ki jo ima že več let za našo čitalnico. Na to je sledila volitev predsednika in novega odbora. Za predsednika je bil zopet enoglasno izvoljen g. M. Pezdik. V odbor pa ti gospodje: Bajt France, Fojanec Angelj, Godič Jozef, Jug Tomaz, Ličar Andrej, Makuc Janz, Vuga Janz, Vuga Jože; namestnika: Koršič Matej, Mkuc Stefan.

Nadejati se je, da bodo novi odbor skrbel ne samo za obstoj, ampak tudi a napredek našega narodnega doma. Saj moremo leti Solkanci ponosni, da vklub mnogim oviram od nasrotnikov naša čitalnica še živi, potem ko jih je na Fimorskem že mnogo zaspalo. Res žalostno in sramno bi bilo za naš Solkan, ko se je od nekdanj narlnega imenoval, da bi pa zdaj na veliko veselje naši nasprotnikov narodno propadel. Očita se nam večkrat, tudi od naših rojakov, da je v Solkanu vse nekó potihnilo in narodno zaspalo, in da nimajo Slovencev veselja več k nam zahajati. Ozrite se krog se, in poglejte na čitalnice na Goriškem, ki so bile v preklih desetih letih vstanovljene, in videli bote, kolik jih še živi in kaj da d-lajo, in gotovo se bote prečfali, da ravno Solkanska čitalnica ima še možé kie ne ustrašijo vsake nasprotne sile, ampak hrabroočejo braniti svoj narodni dom.

Vi pa, solkanski rodoljci, kateri ste mnogo žrtovali za ustanovitev in ohratev narodne čitalnice v Solkanu, pa Vas je osoda odšla med svet, da vam ni mogoče nas podpirati ševno, podpirajte nas po mogočnosti materialno, imi vam damo možko besedo, da hočemo na vse krnje delati za obstoj in napredek naše čitalnice tudi naprej.

J—št.

Iz Brd, 20. julija. (Izv. dop.) To so vam bile homatije brez konca in kraja redno je dobila županja Simončinica Kojščanska nje novo občinsko zastopstvo! Dve močni stranki: si stali nasproti, agitovaje druga proti drugi skoréto dni. Na eni strani Vipeže, Kozana, Šmartno, Koko, Snežetno, na drugi pa Krasno, Vrhovlje, Gunjačevišnjek in Vedrijan. Čim bliže je prihajal dan volit, tem burnije je postajalo vrenje v županiji, in 1. marca t. l. je vskipelo. Morda ni videlo še nobe občinsko volišče primerno toliko volilcev zbranih kakor tega dne Vedrijan. Napovedana je bila včev vseh treh volilnih skupščin — a še le pozno v čí sb spolnili volilci III. skupščine svojo nalogo, — plitev onih dveh skupščin se je morala odložiti. Pihudi borbi ostala je zmaga na strani Vedrijancev; tovarisev, a le par glasov je bilo razločka. Kakodratno je napanjala nasprotna stranka vse svoje ži, posnema se iz tega, da je celó mrtve klicala na bmoč. Tri poblastila mrtvih žen so prišla na višce, od kofer jih je menda g. vladni zastopnik napil k c. k. državnemu pravdnistvu. A ker ni hotelo ila v tem slučaju kol polomiti, vložili so kolovodje: stranke protest zoper volitev — pa tudi ta je le avlekel volitve za par mesecev, a dosegel ni več, negckar je zaslužil. Dne 5. t. m., to je na praznik sv. Cirila in Metoda hotela je Vedrijanska stranka piznovati svojo drugo zmago — in jo je praznovala. o dokončani cerkveni slovesnosti vršila se je volitv II. in I. skupščine. Vse je šlo gladko na lahkem in v enakem zmislú, kakor pri III. skupščini.

Po končani volitvi naznaj gosp. župan imena novoizvoljencev, in ker ni bilo postavní dobi nobenega ugovora, določil je starša obč. zastopnikov, 84 letni gosp. Jozef Urbanič, da bo volitev županstva dne 19. t. m. — Ko se je to med ljudstvom razglasilo, vzbudil se je nov vhar ter je vznemirjal in motil javno meenje: Občiška pisarnica naj ne bode več v Vedrijanu, glasila je je parola — pa je kimalo potihnila — posebno ko je bil pri volitvi enoglasno za župana potrjen poprešnji župan ter so ostali razun enega vsi prejšnji podžupani v svoji službi. Ta volitev nam je pokazala, da se tudi Briči zavedajo svojih državljskih pravic in da se znajo čvrsto gibati v javnem življenji. (Preveč generalizujete iz posamnega dogodka; ste preveč optimist, gospod! Ur.) Zdaj pa, zmagovalna stranka, bodi zmage vesela, a ne zlorabi je, maritč skrbí, da se mir in sprava povrnei v občino. Od županstva pričakujemo, da bode možato zastopalo vse naše gnotne in duševne interese in da bode tudi v narodnem oziru v ponos nam Bri-cem in v zgled drugim.

Bric.

Gradno, 22. jul. (Izv. dop.) Naznanila si nam, draga „Soča“, v listu od 15. t. m. o mnogih nesrečah, ktere je povzročila zadnji čas „božja strela“;

jaz ti pa povem, da je sicer hotela 9. t. m. tudi naš zvonik poškodovati, kakor pred par leti, toda ni jej bilo prip ščeno, ker sta nas varovala sveti Ciril in Metod. Kakó to?

Dne 5. t. m., na prvi obče cerkveni god svetih bratov Cirila in Metoda, po dokončani slovesni božji službi, h kateri je bilo večerno in juterno „skantiranje“ (pritrkovanje) lepodonečih zvonov mnogo ljudstva privabilo, dali so naši občanarji na zvonik in cerkev postaviti—dva nova strelovoda v spomin godu sv. Cirila in Metoda.

Morda bi bilo prav, če bi se tudi drugod taki spominki postavljali in se sv. Cirilu in Metodu za varstvo zoper streló priporočevali? — Bila sta ta dva svetnika v nekem pomenu za res strelovoda. Na nju so letele brezštevilne strele obrekovanja in srditosti iz črnih oblakov nemčurske nevošljivosti, ker sta rabila slovenski jezik namesto latinskega pri sv. maši in drugih obredih. Ko sta bila prišla v Rim na odgovor, lesketala se je njuna nedolžnost kakor zlato na strelovodu, nasprotnikov laž pa je sramotno zlezla v črna tla. In rešen je bil slovenski jezik nesreče; ne prognan, ampak pohvaljen in potrjen je bil od najviših učenicov, rimskih papežev. Toraj

Bodita sveti Ciril in Metod

Jezik in véro braneč strelovod

Za nas in ves slovenski rod!

Konečno naj še povem, da so tudi zahodna Brda imela svojega poslanca med romarji v Rimu, ki so šli zahvalit sv. Očeta papeža Leona XIII. za imenitno pismo „Grande munus“, s katerim so zapovedali slaviti god sv. Cirila in Metoda po vsem katoliškem svetu. Izmed nas je romal v Rim č. g. Vincenci Tomaniin, vikarij iz Fojane, skrajne slovenske postaje, da se okrepiča za težavno brambo Slovenije, ktero ljubi. Vrnivši se iz Rima vedel je povedati veselih in žalostnih prigodeb. Užalilo nas je slišati, kako so se vedli proti našim nekteri hrvaški romarji. Tužna sloga! — Prosita za njo sv. Ciril in Metod!

V Lokavcu, 10. Jul. (Izv. dop.) V god sv. Cirila in Metoda t. j. 5. julija t. l. pogovorivši se, prišli so skupaj nekateri rodoljubi iz Kamenj, Stomaža, Lokavca in Ajlovščine, na prijateljski pogovor v ajdovsko „Edinost“, da s tem pokažejo osobno veselje o veslovanškem dnevu, ter tako počasté narodna blagovestnika sv. Cirila in Metoda.

Mirni pogovori v tej častiljivi družbi pri kozarcu zlate kapljice, sukali so se o sv. Cirilu in Metodu, o narodnem dnevnem svetkovanju, o papeži Leonu XIII. in njegovej naklonjenosti do Slovanov, o potovanju slovanskega ljudstva v Rim i. t. d.; a poslednjič pride na vrsto razgovor o staroslovanščini ozir. slovanskem liturgičnem jeziku. Kar poprime odlični rodoljub in svečenik slovesno besedo rekoč: Gospoda! ker ravno zdaj govorimo o staroslovanščini, zdi se mi ugodna prilika, Vas zaradi tega prijazno opozoriti na imenitno zgodovinsko dogodbo.

Leta 1883 preteklo bode tri sto let, od kar se je pela slovanska služba božja v Kamunjah v Crniški dekaniji. Temu dokaz imamo shranjene glagolične dokumente v podobni pisma, v katerem piše znan Goriški rodoljub v „Glasniku“ št. 67 l. 1864, tako:

„Č. g. črniški dekan so mi te 17. dec. 1863 naslednji glagolitiški napis, izrezan iz starega missale svoje cerkve — poslali; katerega ad literam tako berem:

1583 Misica Ijuna na 15. pride k nam v Kamnane (sic) g. škof Vidamski in nas vižita ta isti dan na svetoga Vida tako hoti da mu Mašu hrvacki pojem pred vsemi do ktori in pred vsim pukom v crkvi S. Mihela v Kamunah.

Ja pre Frančesko Vlentič dalmatin od Raba.“ Častiljiva družba je bila o tem nepričakovanem zgodovinskem izvestji prav veselo iznenadjena.

Oziraje se na preimenitno zgodovinsko važnost, isto tako tudi na pomenljive razmere in okolnosti današnjega časa, zaključili so zbrani prijatelji in prosvetljeni domoljubi — jeduoglasno: Naj se slovenski časopisi naprosijo, da se omenjena zgodovinska dogodba med slovenskim narodom znova razglasi, ter uže zdaj na to misli, kako bi se imenovana tristoletnica dostojno praznovala v Kamunjah l. 1883. J. V.

Iz Kopra, 25. jul. (Izv. dop.) Dopis *) iz Gorice v 158. št. „Sl. N.“ so tukajšnji pripravniki z veseljem čitali. G. dopisnik jim je prav iz srca govoril. Koperski pripravniki so do sedaj še skoraj vsako leto napravili koncem šolskega leta kako veselico. Tudi letos močeje zaostati.

G. dopisnik je izbral v resnici najprimernejši kraj, ki je tako rekoč središče slovenskega Primorja. Tudi čas je zelo primeren, kajti na mali Šmarin se bode zbralo gotovo mnogo ljudstva v Logu.

Tukajšnji dijaki se na ta shed resno pripravljajo ter mislijo sodelovati s petjem in močeje tudi z jednim govorom. To upajo tudi od drugih primorskih dijakov, od katerih želijo, da bi se jim naznanila njih mnenja v kakem slovenskem listu. G. dopisnik ome-

*) Enak dopis ima „Sl. N.“ št. 167.

njenega članka v „Sl. N.“ se naprosi, da stopi s tukajšnjimi pripravniki v ožjo zvezo in to radi določitve obora in programa.

Na noge tedaj slovenski dijaci! Pričnite se vaditi in uriti. Casa je sicer še malo, ker so počitnice že tukaj, ali z vstrajnostjo in trdno voljo se vendar še lahko doseže to, česar vam čas ne dopušča. Zberite se tedaj v Logu 8. septembra vsi, katerim je mogoče. Čim več vas bo, tem sijajnejši bo oni dan, in tem večji vtis naredite na narod. — Lepo bi bilo tudi od slovenskih učiteljev, da bi se ondí zbrali v velikem številu. K.

Politični pregled.

Cesar obišče prve dni avg. v Saleburgu cesarjeviča in cesaričinjo, potem v Gasteinu nemškega cesarja. 7. avg. pride pogledat arlberško železnico in odtod dojde v Innsbruck.

Min. Dunajevski je zaukazal, da se imajo sprejemati novi desetaki, naj si imajo tudi češki napis: „Plati deset zlatych“, samo da se poznajo, da niso ponarejeni. Ustavoverci bi zaradi tega radi Ogre nadražili na Taaffeja, pa jim ne obvelja. Čehi so po min. ukazu dosegli pripoznanje pravice, da smejo tudi drugi narodi terjati bankovce, zaznamovane v njih jezikih.

Fml. Kraus, ki je prišel na Pemsko kot vodja namestništvu, izrekel se je javno in jasno, da je došel v Prago delovat v sporazumljenje Nemcev in Čehov, in da hoče varovati na Pemskem vsakega, ki se čuti kot Avstrijanec. S tem je dal umeti Schönerrercem, ki pomoči kličejo iz Prusije.

Nemški nacionalci ne vedo več, kaj bi počeli. Bismarck jih v prvih svojih glasilih neusmiljeno klesti. Njegovi listi trdijo, da cesar Franc Jožef mora skrbeti enako za vse narode, ne pa, da bi samo en narod gospodoval nad drugimi v Avstriji.

Ustavovercem se kuja zdaj še Herbst, njih dozdanji prvi rabulist; stara lisica vé, da njegovi pristaši so že pamet zgubili, ker državo izdajajo, in zato se je stisnil v kot. Toliko bolj ga obsojajo ustavoverski listi v dolgih razpravah.

V Monakovo, kjer so se sešli nemški strelci, odšlo je tudi nekaj avstrijskih strelcev politiko uganjat in povdarjat večno zvezo z Nemčijo. Na čelu jim je dr. Kopp, ki se je lani na Dunaji drugače obnašal; istemu Koppu so druga avstr. strelska društva telegrafovala, da ga niso pooblastila govoriti v svojem imenu in imenu vseh avstr. Nemcev. Ta dr. Kopp je bil takó predržen, da je apeloval na nemški izvor in značaj našega cesarja in cesarja Vilelma, kakor da bi hotel opominjati, da naj bi preziral naš cesar druge narode! Pa naj nas opominjajo ti kričaci, da mi vpletamo dinastijo in našega najvišega oblastnika v pol. namene!

Zunanji pruski burši ne nehajo opominjati avstrijske burše na vstrajnost — oni že vedo, za kako. Praški burši pa se jim zahvaljujejo in se opravičujejo, da ne merejo govoriti, kakor jim velewa srce (sic)! Toliko so že dosegli, da pridejo prih. š. leto burši iz „rajha“ v Prago. Oni vedo dobro, zakaj, mi pa tudi, in avstr. slovanski dijaki tudi ne bodo držali križem rok. Tudi njim je pot odprta v Prago, in na noge, slovanski dijaki, v češko Prago, ne na boj, ampak na spodobno in potrebno stražo avstrijskega duha! Takó moramo govoriti v pogledu na polozje!

Opata Gauglbauerja je cesar imenoval za dunajskega nadškofa.

Vojvoda Koburg-Gotha, čegar 3. hči je soproga nadvojvode Jožefa, je umrl 26. t. m. Bil je dobronik ubogim.

Ruski car je pomilostil Jesse Helfmann; to je vzbudilo povsod veliko zadovoljnost. — Notranje ministerstvo se posvetuje, kakó bi postopalo proti židom. — Upajo, da car uvede potrebne reforme. — Na Ruskem se prijazno razgovarjajo o bolgarskem knezu in so neki prepričani o dobrih njegovih namenih. Bodočnost pokaže.

Angleži niso prijazni Franciji zaradi novih pridobitev; enako ste si Turčija in Francija

v nasprotji. Divjaki afrikanski pa kažejo nenavadno moč v svojih vstajniških bojih proti Franciji.

Italijanske novine so kar čez noč postale prijazne Avstriji, in dokazujejo, da zveza z Avstrijo je takó naravna, kakor bi se umela sama ob sebi. Hm, hm! V Rimu pa kljub temu izide, kakor smo slišali, kmalu knjiga, ki bi dokazovala, da Trident, Gorica, Trst, Reka in vsa Dalmacija pripadajo naravno k Italiji. Kaka prijaznost in kaka naravna zveza!

Na Francoskem so dobili nove tiskovne zakone, po katerih bodo vživali največo prostost za vsako mišljenje in razgovorjanje. Konfiskacij ne bo!

Domače stvari.

Slov. narodno politiško društvo „SLOGA“ imelo bo občni zbor dne 11. avgusta 1881 ob 11. uri zjutraj v Gorici v čitabličnih prostorih. Na dnevni red pridejo: 1. razne peticije do državnega zbora in 2. volitev novega odbora. K obilnemu pristopu k društvu in k obilni udeležitvi zbora prav vpljudno vabí vse rodoljube in društvenike

predsednik društva
Dr. JOSIP TONKLI.

Goriška čitalnica je imela vtorek izredni občni zbor zaradi novega stanovanja in volitve novega odbora. Zbor je dal odboru oblast in nalogo, da se pogaja za drugo stanovanje, morda v sredi mesta. Dozdanji odbor ostane do konec leta po pravih in in zaradi tega, ker mu je zbor zaupnico izrekel. Odbornike, ki so brez pravih razlogov odstopili, je pa zbor grajal, in to po pravici, ker so se zavezali po pravih izvrševati svojo nalogo za leto. Naj gospoda pomisli, ali jim je mogoče dolžnosti izpolnjevati, predno si jih naložijo! Mlačnosti, kakoršno nekteri odborniki kažejo, ni mogoče opravičevati. Upamo, da bodo trije novi odborniki z ostalimi stariimi odborniki odločni v delovanju za prid naše čitalnice.

Zrelostni izpit na goriškem učiteljskem izobraževališči se je vršil od 18. do 22. t. m. Vodil ga je c. kr. dež. šolski nadzornik vitez Klotič-Sabladoski. K izpitu se je oglasilo 26. zavodnih gojenk (13 italijanskih, 13 slovenskih), zunanje pa 4 (2 italijanski, 1 slov. in 1 nemška, zadnji obo samostanski sestri) in še 1 iz enega predmeta izpit ponavljajoča, torej skupno 31. Ko ste po dovršenem pismenem izpitu odstopili 2 zunanji, jih je nadaljevalo ustmeni izpit 29. Spričevalo zrelosti jih je dobilo 27; 1 zavodna gojenka ima še čez dva meseca izpit ponoviti iz ženskih rokedel, 1 zunanja pa iz geografije. Pri mnogih gospodičnah posebno italijanskega oddelka je manjkala prava malenkost do odlike, ki se posebno zaradi težavnih jezikovnih razmer na tem zavodu res jako težko doseže. Vspheh celega izpita se zamore tedaj imenovati jako ugoden. Ko se je 22. t. m. opoldan vsem zbranim gojenkam naznanilo, kaj so s svojo dosedanjo marljivostjo in trudom dosegle, bile so prevelikega veselja in radosti silno ganjene. Na vsakem obrazu se se lahko zapazila živa značenja čiste veselja in blagih čutov, ki so se posebno množila in širila, ko sta prečastiti gosp. dež. šolski nadzornik in prečastiti g. vodja nove učiteljice pogovorila s prekrasnimi srčnimi besedami in jih zadnji krat opomnila na dolžnosti njihovega novega stanu. Zahvalila se je potem s prelepimi, iz globočine srca izvirajočimi besedami za vse italijanske gojenke 1 gospodična v italijanskem, in za slovenske gojenke 1 gospodična v slovenskem jeziku. Ker se zadnji gospodični zaradi prevelike ganjenosti ni popolnoma posrečilo, da bi za se in slovenske gojenke svojo iskreno zahvalo tako izrazila, kakor je hotela, naj sledijo tukaj njene nameravane besede:

„Trenutku rada bi zavpila,
Ne mini nam, prekrasen si!
Čutečim necenljivo srečo
Vesolja zdaj srce kipi!“

„S temi besedami vladarja nemške poezije se lahko slikajo v tem trenutku naši čuti. Navada je, da se človek končavši večletno dobo svojega življenja na meji nove dobe vsega spominja, kar je bodisi prijetnega ali neprijetnega, ugodnega ali neugodnega preživel. Ogromna važnost tega hipa nam ne dopušča, da bi se dostojno spominjale vseh vplivnih razmer in dogodkov, ki smo jih dozdej doživeli. Naše srce nam v ti neizrekljivi sreči samo velewa, da se, spominjaje se najsvetejše dolžnosti človeškega rodu, ozremo na one visoko častite in blage osebe, ki so nam do tolike sreče pripomogle. Naj mi je torej dovoljeno, da za sebe in za svoje sogojenke izrazim najsrčnejšo iskreno zahvalo najprej Njegovemu veličanstvu, našemu presvitemu cesarju, Njegovemu visokemu ministerstvu in visokemu goriškemu dež. šolskemu svetu, ki so nam na tako blagi način z denarnimi podporami po-

*) Kakor je iz današnjega načelnega razgovora razvidno, ni potreba društvu „Sloga“ postavljati kandidata za polno mesto na Tolminskem.

magali, da smo svoj novi stan dosegle. Blagovolite na dalje Vi, prečastiti gosp. dež. š. nadzornik, kakor tudi prečastiti g. vodja, gospodi profesorji, gospodična in gospa učiteljica našo najsrčnejšo zahvalo sprejeti za ves trud, potrpljenje in milost, katero ste z nami skoz celi čas našega izobraževanja imeli in katero ste nam še do zadnjega trenutka milosrčno skazovali. V svesti si smo, da ste posebno še v zadnjih dnevih v marsikterem slučaju se zadovolili samo z našo dobro voljo na mesto odločnega odgovora. Ne boče nam nikdar mogoče povrniti vam tolike blagovoljnosti in dobrotljivosti. V majhni, majhni meri se hočemo s tem hvaležne skazati, da se pri odgoji naše mило mladine vestno ravnamo po Vaših naukih; v večji, Vašim nam skazaním dobrotam primerni meri vam naj povrne vsa Vaša blaga dela Vsegamogočni!“

Ta celo priprosta in vendar silno ganljiva svečanost se je končala s kratkim ogovorom prečastitega g. kanonika, mons. Marušiča, ki je navzoče nove učiteljice vpljudno povabil za soboto 23. t. m. k zadnji skupni in zahvalni božji službi.

Na tem goriškem učiteljski se podučuje v I. razredu vse v materinščini, v II. razredu nemščino, pedagogika kemija in prirodopis v nemškem jeziku ostali predmeti pa še v materinščini; v III. razredu celó tako, kakor v II., v IV. razredu vse v nemščini. To velja za slovenski kakor tudi laški oddelek.

Y.

Vreme. Prešli petek smo imeli kapljo dežja, in vsled tega, da je drugod močnejše deževalo, prestajali smo nekoliko laže v soboto in nedeljo. Ali potem je zopet kuhalo, kolikor bolj se je vsak dan npravljal, pa ne zdrlo, za dež. V sredo pa smo vendar dobili tudi v goriški okolici močno ploho in ž njo hladnejo sapo. — Imeli smo vročine do 34 ° C.

Predsedništvo c. kr. kmetijskega društva v Gorici naznanja to-le:

S podporo visokega c. kr. kmetijskega ministerstva priredi c. kr. kmetijsko društvo po deželi javna predavanja o trtni uši (šlokseri), katere bodo izvrševal gospod Al. Štrekelj.

Namen predavanj je, seznaniti vinorejce našo deželo z boleznijo, katera preti našim vinogradom s pokončevanjem, in je nevarnost za nas toliko večja, ker nadleguje ta trtni sovražnik že naše najbližje sosedne Istrijane.

Podučevalo se bude: dne 31. julija v Deskli in Solkanu, dne 7. avgusta v Velikih Zabljah in Cerničah, dne 14. avg. v Steverjanu in Medani, dne 15. avg. v Brenici in Rihenbergu, dne 21. avg. v Vrtojbi in Renčah, dne 28. avg. v Komnu in Dutovljah, dne 4. sept. v Suti (S. Tilih) in na Gorjanskem.

Nataučneje določeno uro zvedó posamična županstva po gosp. Alojziji Štrekelji, katerega naj blagovolje podpirati s tem, da povabijo k omenjenim javnim predavanjem vse vinogradnike dotičnega kraja.

Mestice Grado (na otočju) šteje 3015 prebivalcev, med katerimi po novem štetju govori samo eden slovenski, 15 jih govori nemški, drugi pa vsi laški.

Parobrod med Oglejem in otokom (Grado) ne prevaža več ljudi vsak dan, kakor je bilo naznanjeno ondan. Ne spleča se; ne zahaja dovolj popotnikov.

G. Jos. Černic postal je preglednik (kontrolor) pri glavnem colmen uradu v Gorici.

Pozna ovadba. Ne davno so iz Avča na kantskem odvéli v preiskovalni zapor v Kanalu znanege opekarja M. C., uže kakih 40 let tam naseljenega Furlanca od onstran meje in njegovo soprogo, ker sta ovajena, da sta se pred mnogimi leti ukvarjala s ponarejanjem denarja. Sodnija preiskava stvar z vso mogočo ostrostjo ter išče sledove zastarelega hudodelstva v podih in zidovih C—ovih poslopij v Avči. Ali pride kaj na dan, Bog zna! Čudno je pa, od kod prihaja ovadba. Vdova G. v Kanalu se je pravdala s C. v Avči in je zgubila pravdo. Da razpase svojo jezo, poda ovadbo sodniji, da je C. pred 20 ali več leti v družbi z njenim rajnikom možem denar koval. Povedala je neki, da sta imela takrat na vrtu njenega moža skritih ponarejenih šestakov za več stotin goldinarjev. — Strastje pač slepa. Da se maščuje — onečasti žena spomin lastnega moža!

Tržaški škof Jurij Dobrila je odšel v Karlovo toplice (Karlsbad) na Češkem, da si utrdi svoje oslabiljeno zdravje.

Mesto Kamnik napravi za se in za okolico lastno hranilnico. Kedaj pa se Primorska zgane za napravo posojilnic in hranilnic, kakor jih napravljajo po slov. Štajerskem in po Kranjskem? Ali ni nikogar na Goriškem, da bi v roke vzel to takó imenitno in potrebno gosodarsko nalogo?

Posojilnico za okolico ljubljansko, smujejo in sicerna inicijativo c. kr. dež. vlade. Ta vest je pač vesela!

Notranjski „narodni praznik“, o katerem smo že enkrat poročali, bo 7. avg. v Dolnem Logatci, in se bo, kolikor se kaže, izredno obnesel. Ta dan odide poseben vlak iz Ljubljane proti Loga-

tec-Trstu. Cena bo zelo znižana. Želimo srečne vspehe lepemu namenu!

Slov. učit. društvo za koperski okraj zboruje v Kopru v čitalniških prostorih tamošnjih gg-profesorjev, dne 4. avg. t. l. ob 10. uri zjutraj z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor zač. predsednika. 2. Prebranje zadnjega zapisnika. 3. Kako bi se ubranilo kratkovidnosti v šolo, razpravlja. g. Mirko Anžlovar, učitelj v Kobedu. 4. O šolskih zamudah govori g. Leopold Krapš, učitelj v Ospi. 5. O okrajni učit. knjižnici, govori g. Andr. Vertovec, učitelj v Dolini. 6. Volitev stalnega odbora in predsednika. Gg-učitelje in šol. prijatelje—podpiratelje vabi najvljudnejše k obilni vdeležitvi zač. odbor.

G. Franjo Trstenjak, bivši slušatelj filozofije na Dunaji, umrl je 21. t. m. na svojem domu pri sv. Miklavžu blizu Ormuža po dolgi bolezni (sušici). Pokojni je bil blagega značaja, izvrsten talent in zvest sinu majke naše, kateri služiti se je marljivo pripravljaval v najskromnejših materialnih razmerah. Bodi pretrano umrlemu blag spomin!

„**Cerkveni Glasbenik**“ naznanja, da bode Cecilijansko društvo tudi letos napravilo nadaljevalni kura v prosepch cerkveni glasbi, ki bo trajal od 12. do 17. sept.

Potres v Zagrebu se je včeraj zjutraj zopet močno ponovil.

Hrvaško gledališče začnejo kmalu zidati v Zagrebu. Sabor je dovolil za to 100.000 frankov. Fond za zidanje znaša že okoli pol milijona.

Česko narodno gledališče se slovesno odpre 11. sept. Povabljeni bodo zastopniki vseh slovanskih dežel k slovesnosti, ki bo po takem gotovo velikanska.

Odbor „Slovenske Matice“ je sklenil dati v tisk geometrijo, katero je spisal g. prof. Lavtar in samotologijo za učiteljsišča. Ker se je dež. vlada zaradi tega obrnila do „Sl. M.“, upati je, da prideti knjigi, ki boste kmalu tiskani, že s prih. š. letom v rabo.

„**Brencelj**“ je ravno pribrental v 7. št. l. l. Njegov „Krišpin Krišpovič“ prav po vrednem zagovarja dež. nadzornika Pirkerja, in sicer kakor se spo. dobi za takega moža, v nemškem jeziku. V obč. „Brencelj“ se je zelo poboljšal; zaradi tega mu želimo, da ga spozna povsod mnogo Slovencev. Zeleli bi mu pa tudi, da bi hodil na pašo tudi na Primorsko in v druge pokrajine, kjer je tudi obilo redilne piče zanj.

Gospodarstvo.

Slovenci, poprimimo se bolje zelenjavoreje! Mnogim je znano, da nobeno zemljišče ne daje toliko koristi, kakor dobro vreden in obdelan vrt, ker četvrt orala gotovo donša več dohodkov, kot poldrugi oral njive. Razun tega hrani celo obitelj (družine) vse leto z dobro in zdravo hrano. — Da so tudi obitelji blizu mest, katere take rekoč samo od vrta živé. Na Goriškem se posebno odlikujejo v zelenjavoreji Štandrežci, Šempeterci, Vrtojbančani itd., kateri doma celo družino z dobro zelenjavo redé in zraven tega Gorico in Trst, deloma tudi Dunaj in druga severna mesta oskrbljujejo in si tako lepdenar pridobé.

Ali vendar so pri nas Slovencih še povsod cele vasi in trgi, in to veliki trgi, kjer se nabajajo vrsti popolnoma v primitivnem stanju, ker v njih ne najdeš navadno nič drugega kakor kako slabo solato; o dobri solati, brzotah, kolorabi, paradižnikih, špargelnih, kumarah itd. se govora ne more biti.

Ako greš o poletnem času kamor koli pri nas Slovencih na deželo, se takoj lahko sam prepričaš, da imajo gostilničarji večidel vso zelenjavo iz mest Gorice, Ljubljane itd. Minulo leto sem obiskal krasno blejsko jezero na Gorenjskem in pri tej priložnosti sem se tudi na mojo žalost moral prepričati, da gostilničarji niti domače solate nimajo ampak morajo dovažati sploh vso zelenjavo iz Ljubljane, in vendar bi ves denar za to lahko na blejskem jezeru ostal. Kaj pa je vsemu temu pravi vzrok? Temu je vzrok neznanje in še več pa trmoglavost naših kmetov in kmetov, kateri si vedno mislijo, kakor je moj oče delal, pa se mu je dobro godilo, in tako bodem tudi jaz delal, tisto pa ne pomislijo, da so naši očetje imeli komaj tretjino toliko stroškov, kakor jih imamo dandanes mi; ravno zavoljo tega moral bi kmet gospodarstvo tako vrediti da mu bode mogoče potrebam zadovoljiti, kakoršne ima denašnji dan. Narodni pregovor pravi: „Lenost in neznanje je mati uboštva.“ Naši slov. kmetje se sploh pritožujejo in jadikujejo, da težko živé, da je davek prevelik, da propadajo itd. Kdo pa je temu največ kriv? Mnogi in mnogi so krivi sami, a krive so temu tudi slabe gospodinje. Da so jim gospodinje varčne pridne in napredne, da izrežajo dobre krave in se razumno bavijo z mlekarstvom, zelenjavorejo itd., a gospodarji, da so dobri poljedelci, vinogradarji, živinorejci itd., bilo bi vsega v kmetijski

hiši, plačal bi se lahko davek, kupilo bi se vse, kar treba pri gospodarstvu, in moglo bi se še denarja prihraniti za slabe letine.

Naprednih in dobrih gospodarjev in gospodinj je tudi pri nas Slovencev, a moramo se truditi, da jih bode vedno še več; vzemimo si Bolgarski narod ko zgled pridnosti in varčnosti. Ceravao je vzdihoval pod turškim jarmom 500 let, je vendar razumno sploh dandanes jako premožen. Bolgare vidimo kot izvrstne vrtnarje v Bukareštu Jassi, Belgradu, Pešti, Oseku Zagrebu itd., na tuji zemlji, kjer izrežajo raznovrstno zelenjavo ter od te živé in še si prihranijo lep denar. Poglejmo tedaj mi Slovenci na Bolgare, kateri na Hrvaško Ogrsko dohajajo iz take dajave, kjer prav dobro živé, in odkoder vsako jesen lep denar domov odvažajo. Uglejte se tedaj posebno vi, slovenske gospodinje, v putne Bolgarkinje, katere niso nikdar brez dobro vredenega zelenjavoljega vira. Delajte tako, kakor da bi imete žveti 100, in moljte, kakor da imate jutri umreti, pa Vam bode tudi Bog pomagati. Bog pomaga delavnemu, pa ne lenuhu, pravi narodni pregovor. —č.

Listnina ured. Dopis z Bovškega prepozno došel; prih.

Na podlogi razsolbe v. c. k. dež. zdravniškega sveta od v. c. k. namestništva dovoljene

Marijacejske kaplje za želodec

izvrsten pripomoček zoper vse želodečne bolezni

posebno pa se sponaša pri netočnosti, želodečni slabosti, slabodisnem dihu, kedar človeka napenja, mu kislo podaja, kedar ga grize ali vjeda, pri želodečnem kataru, zgagi ali rezalci, če se nareja pesek ali kaša, pri preobilnosti slin, zlatenci, pri studu in metanji, glavobolu, prihajajočem od želodca, želodečnem krču, pri zaprtem životu, prenasitnosti bodi z jedmi ali pijacami, pri glitah, vrančnih, jeternih ali hemoroidalnih bolestitih.

Vsaka steklenica stane s podukom o rabi 35 kr.

Glavna zaloga za Gorico pri gospodu lekarničarju A. pl. Gironeoli v Gorici, blizu „treh kron“.

Centralna zaloga za razpošiljanje: Apotheke zum heiligen Schutzengel des Carl Brady, Krensier. Maëren.

Br. 391/B. Sch. R.

Natječaj.

Na redovitoj dvorazrednoj pučkoj učioni u Jelšanah i redovitihi mješanih učionah u Rukavcu i Lovranu otvoreno je mjesto jedne učiteljice III. vrsti onda na četverorazrednoj pučkoj učioni u Kastvu novo otvoreno mjesto jednog podučitelja a u mješovitoj učioni u Brezovici mjesto jednog učitelja III. vrsti.

Sa ovimi mjesti skopčani su dohodci ustanovljeni zemaljskim zakonom 3. novembra 1874 i 10. decembra 1878.

Natjecatelji za ova mjesta, od kojih se zahtjeva za Brezovicu i Jelšane poznavanje slovenskog za ostala mjesta hrvatskog, za Lovranu pak osim toga i talijanskog jezika, imaju predložiti putem svojih vlasti odnosno ravno ovamo u 14dannah odkad bude ovaj natječaj uvršćen za prvi put u „Osservatore Triestino“ molbenice redovito dokumentirane.

C. K. KOTARSKO ŠKOLSKO VJEĆE
Volosko, 21. julyja 1881.

Na prodaj:

1 glasovir, 1 zrcalo, 2 ormarja (chiffonier), 6 stolic, 2 postelji in ena vojaška postelja.
Na Korenu, št. 11, 2. nadstropje.

GOSTILNA

pri „ZLATEM LEVU“

KANALU.

Podpisni naznanja, da je prevzel občno znano staro gostilno „k zlatemu levu“.

Dobra vina vsake vrste, izvrstne jedi, hitra postrežba in vse po ceni bode geslo gostilničarju.

Gostilna je prenaročena in ima tudi mnogo sob v najlepšem redu.

Priporočuje se p. n. občinstvu

Miroslav Josip Segala,
gostilničar.

S. prihodnjim avgustomse premesti moja štacuna z izdelanim blagom, dozda v hiši Senigaglia Via Signori št. 19, v hišo Sturli na Travniku št. 18.

Jeronim Morpurgo

Prodaja vina.

V Gorici se dobi na prodaj 20 kvinčev dobrega črnega furlanskega vina od 17—21 gld. kvinč. Kdor ga potrebuje naj se oglasi pri opravništvu „Soče“ na Korenji št. 10. Odda se tudi po najmanjši postavni meri.

Velika zaloga

vsakovrstnih

oblačil za gospode in gospé,

naj obilniše zbirke, dobrega blaga in krasne izdelave pri

IG. STEINER-JU V GORICI

poleg škofijske palače.

Ant. Gregorič

sedaj v svoji lastni hiši Via Francesco Giuseppe blizu starega goriškega pokopališča

sprejema vsako mizarsko in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij), tapecirskega blaga in zrcal po prav spodobnih cenah.